

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปีที่ผ่านมา สังคมของเราได้มีการวิพากษ์วิจารณ์และเรียกร้องถึงจริยธรรมกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะจริยธรรมของผู้นำประเทศ ดังที่พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ได้บรรยายในหัวข้อการเสริมสร้างการเป็นผู้นำด้วยหลักคุณธรรม ความพอเพียง และความเสียสละ ที่โรงเรียนนายเรือ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2549 ความตอนหนึ่งว่า “. . . คนดีเท่านั้นถึงจะมีคุณธรรมและจริยธรรม คนไม่ดีไม่มี และการจะทำให้คนดีต้องทำให้เขามีคุณธรรมและจริยธรรม คนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะป็นข้าราชการหรือเป็นอะไรก็ตาม เป็นผู้บังคับบัญชาคน เป็นผู้กำหนดแนวทางให้กับหน่วยงานนั้น องค์กรณ์นั้น ถ้าไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม ทุกอย่างก็ล้มเหลวหมด จะมีการโกง การกิน การเห็นแก่พรรคพวก การเห็นแก่ญาติพี่น้อง การเห็นแก่ทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะเขาไม่มีคุณธรรมและไม่มีจริยธรรม. . . ที่จริงคนเราอยากจะมีความสะดวกในการกิน การอยู่ใช้สอยต่าง ๆ พูดถึงเรื่องเงินก็อยากจะมีเงิน ถ้าเราได้เงินมาโดยทางที่ไม่ดี โดยไม่ใช้คุณธรรมจริยธรรมก็ไม่น่าจะเป็นคนที่จะต้องดูแลบ้านเมือง. . .” (มติชนรายวัน, 2549, น. 2)

ด้วยการเรียกร้องนี้เองทำให้มีการเข้ายึดอำนาจการปกครองโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ซึ่งพล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองฯ โดยมีผู้บัญชาการเหล่าทัพและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติร่วมแถลงการณ์ถึงสาเหตุและความจำเป็นของการยึดอำนาจว่า “การบริหารราชการแผ่นดิน โดยรัฐบาลรักษาการที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมไทยอย่างรุนแรงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน การบริหารราชการแผ่นดินส่อไปในทางทุจริต ประพฤติมิชอบและเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องอย่างกว้างขวาง อีกทั้งมีพฤติกรรมแทรกแซงอำนาจขององค์กรอิสระจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติให้ลุล่วงไปได้ หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นไปเช่นนี้ต่อไปจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองบางโอกาสยังหมิ่นเหม่ต่อการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นที่เคารพเทิดทูนของประชาชนชาวไทย” (เดลินิวส์, ออนไลน์, 2549) แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้นำของประเทศจะสามารถนำพาประเทศให้อยู่

รอดเจริญก้าวหน้าได้นั้นจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในตนเองเป็นสำคัญ รู้จักเสียสละและอุทิศตน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

ข้าราชการตำรวจเป็นกลไกสำคัญในการทำงานของภาครัฐ มีอำนาจหน้าที่ในการ บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อพิทักษ์ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและความสงบสุขของประเทศชาติ การปฏิบัติงานของตำรวจจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อ ประชาชน ความประพฤติและประสิทธิผลของการทำงานย่อมมีผลในทางสร้างสรรค์ หรือทำลาย ความเคารพกฎหมายได้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ตำรวจจะต้องมีจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งหาก ตำรวจขาดจริยธรรมแล้วก็จะทำให้เกิดการคอร์รัปชันได้ เพราะจริยธรรมในการทำงาน คือ พฤติกรรมในการทำงานที่คำนึงถึงการทำความดีละเว้นความชั่ว ซึ่งบุคคลให้ความสำคัญกับการ ทำงาน กำหนดเป็นมาตรฐานพฤติกรรมสำหรับการทำงาน และนำมาปฏิบัติโดยทั่วไปในการ ทำงาน (โชคดี จันทวงศ์, 2544, น. 52) อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการทำงานขององค์กร รัฐ และประเทศชาติต่อไป ซึ่งมีการวิจัยถึงสาเหตุการคอร์รัปชันของตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจซึ่ง มีหน้าที่ด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการให้บริการแก่ประชาชนของตำรวจภูธร จังหวัดนครราชสีมา (จิตตพล สีขณนุกฤษฎ์, 2535) พบว่า ปัญหาของการคอร์รัปชันของตำรวจมี สาเหตุมาจาก

1. ความขาดแคลนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการใช้ปฏิบัติงานใน หน้าที่ของตำรวจ ทำให้ตำรวจเกิดความจำเป็นที่จะต้องดิ้นรนชวนขวายด้วยตนเองในการจัดหา มาไว้ใช้ เพื่อจะได้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยไม่ถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิ

2. ค่าตอบแทนต่าง ๆ ที่ตำรวจได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ยังไม่เพียงพอต่อตำรวจ สำหรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม

จากผลการวิจัยนี้เองแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยหนึ่งที่น่าจะมีอิทธิพลต่อจริยธรรมในการ ทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมก็คือ “การมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี” ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่แฮคแมน และ ซัทเทิล (Hackman and Suttle, 1977, p. 11) กล่าวว่า การมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี นอกจากจะทำให้คนในองค์กรพึงพอใจแล้ว ยังจะนำไปสู่ความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งออร์แกน (Organ, 1991, p. 367) มีความเห็นว่า ความพึงพอใจในการทำงานจะมีผลต่อพฤติกรรม การลาออกจากงาน การขาดงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจจากการที่รับรู้ว่าได้รับความ ยุติธรรมในการทำงานจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อันประกอบด้วย พฤติกรรมความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกรงใจสุภาพอ่อนน้อม อุตสาหะอดทนอดกลั้น มีความ

รับผิดชอบให้ความร่วมมือสนใจในการเข้าร่วมดำเนินงานของสังกัด มีความรู้สึกต้องการพัฒนาองค์การ พร้อมทั้งจะแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อองค์การ ตลอดจนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบขององค์การ ดังนั้นรัฐซึ่งเป็นองค์การในการบริหารการทำงานของท่านจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลความเป็นอยู่ หรือเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิเช่น รายได้เพียงพอ เสริมสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงในการทำงาน เน้นให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การมากขึ้น และได้รับการยอมรับยกย่อง เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่เกิดภาวะน้ำมันแพงและค่าครองชีพที่สูงขึ้นนั้นได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่านเป็นอย่างมาก รวมถึงการที่ท่านจะต้องสละเงินส่วนตัว ซื้อหาอุปกรณ์ในการทำงานเอง เช่น อาวุธปืน ภูเขาแก๊ส วิทยุสื่อสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ หมึกพิมพ์ ฯลฯ ก็ยิ่งทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งหากรัฐยังไม่สนใจให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตในการทำงานแล้ว ย่อมมีโอกาสที่จะทำให้ท่านพยายามเอาตัวให้รอดด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา จนอาจกลายเป็นบ่อเกิดของการคอร์รัปชันได้ในที่สุด

ปัจจัยอีกประการหนึ่งคือ ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค (AQ) เป็นความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบากหรืออุปสรรคที่มีต้นเหตุมาจากสังคม การทำงาน และตนเอง ซึ่งความสามารถดังกล่าวจะบอกถึงความอดทน ความพากเพียร ที่จะเอาชนะอุปสรรคความยากลำบากโดยไม่ล้มเลิก (Stoltz, 1997) โดยมีบทบาทสำคัญที่ทำให้คนประสบความสำเร็จ นอกเหนือจาก IQ (เชาวน์ปัญญา) และ EQ (ความสามารถทางเชาวน์อารมณ์) ดังนั้น AQ (ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค) จึงเป็นทักษะหนึ่งในหลาย ๆ ทักษะที่บุคคลในยุคปัจจุบันควรได้รับการปลูกฝังและพัฒนาให้มี เพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ประสบผลสำเร็จในชีวิตต่อไป เพราะการที่จะเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาอุปสรรคและต้องมีความอดทนต่อผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตให้ผ่านพ้นไปได้

สำหรับอาชีพตำรวจที่ต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชีวิตของคนในสังคมอยู่ตลอดเวลา จำเป็นต้องใช้ความอดทน ความพยายามในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเหตุร้าย รักษาความสงบเรียบร้อย และให้บริการประชาชนอย่างดีที่สุด ซึ่งนับเป็นภารกิจที่ยากลำบากมาก ทำดีก็แค่เสมอตัว ทำไม่ดีหรือผิดพลาดสักครั้งก็ถูกสาปแช่ง เกลียดชัง นอกจากนี้งานตำรวจในหลายลักษณะเป็นงานที่ละเอียดอ่อนเกินกว่าจะใช้บทบัญญัติของกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใด ๆ มากำหนดให้เป็นหลักการตายตัวได้ การใช้ดุลยพินิจในการทำงานของท่านจึงเป็นเรื่องที่มีอาจหลีกเลี่ยง ซึ่งเปิดโอกาสให้ตำรวจผู้ปฏิบัติงานสามารถนำอำนาจตามกฎหมายไปใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองแสวงหาผลประโยชน์แก่ตัวเอง รวมถึงการกระทำที่ผิดจริยธรรมในการทำงานได้โดยง่าย ดังนั้น

เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องมีทักษะทางด้าน AQ ในระดับสูง เพราะภารกิจที่ยากลำบากนั้นเปรียบเสมือนอุปสรรคที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเผชิญและฟันฝ่าให้ได้ รวมทั้งทำให้ตำรวจมีความอดทนต่อสิ่งยั่วยุ และไม่หลงใหลในอำนาจที่ได้รับมา

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเป็นอย่างไร ตลอดจนศึกษาว่าคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีอิทธิพลเช่นไรต่อจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และเสริมสร้างจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล
2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับตำแหน่ง สายการปฏิบัติงาน และอายุราชการที่มีต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล
3. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล
4. เพื่อพยากรณ์จริยธรรมในการทำงานจากองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตในการทำงานและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจ สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 88 สถานี มีกลุ่มตัวอย่างรวม 391 คน
2. ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ ด้านผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านโอกาสพัฒนาศักยภาพ ด้านสังคม

สัมพันธ์ ด้านลักษณะการบริหารงาน ด้านภาวะอิสระจากงาน ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านความมั่นคงในอาชีพ และด้านความภาคภูมิใจในองค์กร

3. ศึกษาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ซึ่งประกอบด้วยเป็น 4 ด้าน คือ การควบคุมสถานการณ์ ความรับผิดชอบต้อปัญหา การรับรู้การขยายตัวของปัญหา และความอดทน

4. ศึกษาจริยธรรมในการทำงาน 5 ด้าน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความยุติธรรม และความอดทนอดกลั้น

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกัน

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกัน

1.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสายการปฏิบัติงานต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกัน

1.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งต่างกันจะมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสายการปฏิบัติงานต่างกันจะมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการต่างกันจะมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งผลต่อจริยธรรมในการทำงานแตกต่างกัน

3.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับตำแหน่งต่างกันจะมีจริยธรรมในการทำงานแตกต่างกัน

3.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสายการปฏิบัติงานต่างกันจะมีจริยธรรมในการทำงานแตกต่างกัน

3.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการต่างกันจะมีจริยธรรมในการทำงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 คุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.1 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.2 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.3 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านโอกาสพัฒนาศักยภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.4 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านสังคมสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.5 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านลักษณะการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.6 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านภาวะอิสระจากงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.7 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความก้าวหน้าในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.8 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความมั่นคงในอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

4.9 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความภาคภูมิใจในองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 5 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

5.1 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสถานการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

5.2 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านความรับผิดชอบต่อปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

5.3 ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้การขยายตัวของปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

5.4 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านความอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 6 คุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.1 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.2 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.3 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านโอกาสพัฒนาศักยภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.4 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านสังคมสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.5 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านลักษณะการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.6 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านภาวะอิสระจากงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.7 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความก้าวหน้าในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.8 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความมั่นคงในอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

6.9 คุณภาพชีวิตในการทำงานด้านความภาคภูมิใจในองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล

2. ทำให้เข้าใจถึงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3. ทำให้สามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างหรือปรับปรุงคุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค และจริยธรรมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารอันก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้นขององค์การ

นิยามคำศัพท์เฉพาะในการวิจัย

สถานีตำรวจนครบาล หมายถึง หน่วยงานในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9 มีภารกิจความรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และบริการประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่มียศตั้งแต่สิบตำรวจตรีขึ้นไปถึงนายดาบตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรี จนถึงระดับยศพลตำรวจเอก

สายการปฏิบัติงานด้านธุรการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่ปฏิบัติหน้าที่งานสารบรรณ งานทะเบียนพล งานการเงินและบัญชี งานงบประมาณ งานพัสดุ และงานรวบรวมสถิติข้อมูลข่าวสารจากทุกสายงานในสถานี แล้วนำมาทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนกำกับดูแลและประสานการปฏิบัติงานกับทุกฝ่าย

สายการปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปราม หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ป้องกันระงับปราบปราม และดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม มีการดำเนินงานระบบสายตรวจตุ๋ยาม การตั้งจุดตรวจค้น การรับแจ้งเหตุ ระงับเหตุ การปราบปรามอาชญากรรม

สายการปฏิบัติงานด้านสืบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่ปฏิบัติหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อให้รู้ตัวผู้กระทำความผิด จับกุมผู้กระทำความผิด เพื่อนำผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามขั้นตอน ตลอดจนการสืบสวน หาข่าวเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สายการปฏิบัติงานด้านสอบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่ปฏิบัติหน้าที่สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

สายการปฏิบัติงานด้านจรรยา หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจนครบาลที่ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกในด้านการจราจร การจัดระเบียบแก้ไขปัญหาอุปสรรคขัดข้องเกี่ยวกับการจราจร การกวดขันจับกุมผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดกฎหมาย รวมถึงการพัฒนาระบบจราจรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คุณภาพชีวิตในการทำงาน หมายถึง ภาวะสมดุลที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่องค์การได้จัดให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงาน ที่มีความสอดคล้องต้องกันกับความต้องการส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ซึ่งในที่นี้วัดได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. ผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับเงินเดือนและผลตอบแทนที่เพียงพอและเหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับมาตรฐานสังคม
2. ความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สถานที่ทำงานไม่เสี่ยงอันตรายและไม่ได้ส่งผลเสียต่อสุขภาพ
3. โอกาสพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีโอกาสพัฒนาตนเองจากงานที่ทำอยู่ ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สามารถกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานของตนเองได้
4. สังคมสัมพันธ์ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน ที่ทำงานมีบรรยากาศของความเป็นมิตร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่แบ่งแยกเป็นหมู่เหล่า
5. ลักษณะการบริหารงาน หมายถึง การมีความยุติธรรมในการบริหารงาน มีการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเหมาะสม เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับความเคารพในสิทธิและความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีความเท่าเทียมและเป็นธรรม
6. ภาวะอิสระจากงาน หมายถึง ภาวะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสมดุลระหว่างช่วงเวลาปฏิบัติงานกับช่วงเวลาพัก มีโอกาสได้คลายเครียดจากภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสม
7. ความก้าวหน้าในงาน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีโอกาสที่จะก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถจากองค์การที่เห็นความสำคัญ
8. ความมั่นคงในอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกมั่นใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าสามารถทำงานอยู่ต่อไปได้ และไม่ถูกไล่ออกจากงานโดยปราศจากความผิด

9. ความภาคภูมิใจในองค์กร หมายถึง ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความภูมิใจที่ได้ทำงานในองค์กรที่มีชื่อเสียงและได้รับรู้ว่าองค์กรอำนวยประโยชน์และรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องต่าง ๆ

ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค หมายถึง ความอดทน ความพากเพียร และความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบากโดยไม่ล้มเลิก ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การควบคุมสถานการณ์ หมายถึง ระดับการรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อการเอาชนะสถานการณ์ที่ยากลำบาก
2. ความรับผิดชอบต่อปัญหา หมายถึง ระดับของการความกล้าที่จะนำตนเองเข้าไปรับผิดชอบต่อสถานการณ์ที่ยากลำบากมาเป็นของตน เพื่อที่จะปรับปรุงแก้ไขสถานการณ์นั้นให้ดีขึ้น
3. การรับรู้การขยายตัวของปัญหา หมายถึง ระดับของการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ความยุ่งยากที่มีต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละคนว่ามากน้อยเพียงใด พร้อมกับมีสติว่าระยะเวลาอีกนานเท่าใดที่ปัญหาหรืออุปสรรคจะเข้ามากระทบกับชีวิต
4. ความอดทน หมายถึง การรับรู้ถึงระยะเวลาที่คงอยู่ของปัญหา และอดทนในการรับมือกับความยืดเยื้อของปัญหา พร้อมพยายามขจัดอุปสรรคนั้นให้หมดไปอย่างถูกวิธี

จริยธรรมในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่คำนึงถึงการทำความดีละเว้นความชั่ว และมุ่งผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม ซึ่งประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมาย ยินดีรับผิดชอบต่อ และปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน
2. ความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจต่อตนเองและผู้อื่น
3. ความเสียสละ หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ละความเห็นแก่ตัว การแบ่งปันแก่คนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
4. ความยุติธรรม หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่ลำเอียง ให้บริการประชาชนด้วยความเที่ยงธรรมและเสมอภาค

5. ความอดทนอดกลั้น หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อดทนต่อความยากลำบากทั้งทางกายและทางใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ รวมถึงไม่หวั่นไหวต่อการกระทำของบุคคลอื่นที่อาจทำให้รู้สึกกระทบกระเทือนจิตใจ หรือหมดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่